

Akademia Nauk Stosowanych
im. Hipolita Cegielskiego w Gnieźnie Uczelnia Państwowa

SYLABUS

Pozycja przedmiotu w planie:		R.I / S.I
1. OGÓLNY OPIS PRZEDMIOTU		
1	Nazwa modułu	Moduł zajęć kierunkowych
2	Nazwa przedmiotu	Wstęp do teorii i metodologii badań bezpieczeństwa
3	Kierunek studiów	Bezpieczeństwo wewnętrzne
4	Poziom studiów	Licencjackie
5	Forma studiów	Stacjonarne
6	Profil studiów	Praktyczny
7	Rok studiów	Pierwszy
8	Semestr przedmiotu	Pierwszy
9	Jednostka prowadząca kierunek studiów	Instytut Nauk o Bezpieczeństwie
10	Liczba punktów ECTS	4
11	Sposób zaliczenia:	Egzamin (wykład); Zaliczenie z oceną (ćwiczenia projektowe).
12	Imię i nazwisko nauczyciela (li) akademickiego (ich), stopień lub tytuł naukowy, adres e-mail	dr Weronika BEDNARCZYK-HAASE, wbednarczyk90@gmail.com
13	Imię i nazwisko koordynatora(ów) przedmiotu, stopień lub tytuł naukowy, adres e-mail	dr Weronika BEDNARCZYK-HAASE, wbednarczyk90@gmail.com
14	Język wykładowy	Polski
15	Tryb prowadzenia zajęć	Mieszany
16	Sposób prowadzenia zajęć	Synchroniczny
17	Narzędzia informatyczne wykorzystywane do prowadzenia zajęć, udostępniania materiałów i komunikacji ze studentami	Platforma MS Teams / poczta elektroniczna
18	Przedmiot wprowadzający	Brak
19	Wymagania wstępne	1. Umiejętności analityczne i poznawcze: Znajomość podstawowych struktur społecznych, pojęć z dziedziny nauk społecznych lub humanistycznych oraz ogólnej orientacji w problematyce bezpieczeństwa narodowego/międzynarodowego. Zdolność logicznego myślenia: Student musi potrafić łączyć fakty i dostrzegać podstawowe związki przyczynowo-skutkowe (potrzebne do zbudowania podstawowych założeń metodologicznych). Umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstów specjalistycznych: Student powinien sprawnie analizować podstawowe dokumenty (np. ustawy, raporty, artykuły) w celu wyciągania z nich kluczowych informacji. Podstawowa umiejętność korzystania z literatury naukowej oraz tworzenia prostych wypowiedzi pisemnych. 2. Umiejętności techniczne i informatyczne: Biegłość w obsłudze komputera i aplikacji biurowych: Student musi posiadać podstawowe umiejętności cyfrowe, które pozwolą mu na szybkie opanowanie dedykowanego oprogramowania na zajęciach (np. MS Word, MS Exell, MS Teams). Podstawowy research informacji: Student potrafi samodzielnie wyszukiwać informacje w otwartych źródłach

		internetowych (podstawy OSINT). 3. Kompetencje społeczne (miękkie): Gotowość do pracy analitycznej, krytycznego spojrzenia na źródła informacji oraz przestrzegania zasad rzetelności akademickiej (np. unikania plagiatu).
20	Cele przedmiotu:	
C1	Zapoznanie studentów ze specyfiką metodologiczną nauk o bezpieczeństwie jako samodzielnej dyscypliny naukowej.	
C2	Wykształcenie umiejętności poprawnego formułowania elementów procesu badawczego: problemów, hipotez, celów oraz doboru metod i technik badawczych..	
C3	Przygotowanie studentów do samodzielnego projektowania i realizacji poprawnych metodologicznie badań empirycznych oraz teoretycznych w obszarze bezpieczeństwa.	
C4	Wyrobinienie nawyków krytycznej analizy literatury przedmiotu oraz przestrzegania zasad etyki naukowej i własności intelektualnej.	
21	Forma zajęć, liczba godzin wymagająca bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego, liczba godzin nakładu pracy studenta :	
Forma zajęć		Liczba godzin
Wykład		30
Zajęcia: projektowe		45
Suma godzin		75
lp.	Całkowity nakład pracy studenta	
1	Nakład pracy związany z zajęciami wymagającymi bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego wynosi:	
	Wykład	
	Ćwiczenia	
	Nakład pracy związany z zajęciami wymagającymi bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego wynosi 75 godzin, co odpowiada 2,5 punktom ECTS.	
2	Bilans nakładu pracy studenta: 1. Przygotowanie do ćwiczeń warsztatowych (analiza dokumentacji/OSINT) - 15 h 2. Praca nad projektem zaliczeniowym (Case Study modelu luki w bezpieczeństwie) – 10 h 3. Przygotowanie do egzaminu końcowego - 10 h Łączny nakład pracy studenta wynosi 95 godzin, co odpowiada 1,5 punktu ECTS.	
3	Łączny nakład pracy studenta	
4	Punkty ECTS za przedmiot	
5	Liczba punktów ECTS, którą student musi osiągnąć w ramach zajęć o charakterze praktycznym w tym zajęć laboratoryjnych, warsztatowych, projektowych	

2. EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU			
Kod	Efekty kształcenia	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza - Student zna i rozumie:			
BW1_W01	Wie czym jest wiedza naukowa oraz posiada podstawową wiedzę z zakresu nauk o bezpieczeństwie, ich miejscu w systemie nauk i roli jaką odgrywają one w naukach społecznych w	P6U_W PS6_WG	Egzamin: Test hybrydowy (kazusowy)

	odniesieniu do współczesnej filozofii nauki.		
BW1_W03	Ma elementarną wiedzę zgodną z ustaleniami metodologii ogólnej nauki na temat problemów badawczych, metod, technik i narzędzi badań w naukach społecznych oraz z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego.	P6U_W PS6_WK	Egzamin: Test hybrydowy (kazusowy)
BW1_W05	Posiada wiedzę o systemie bezpieczeństwa międzynarodowego, jego historii oraz o najważniejszych organizacjach bezpieczeństwa powszechnego.	P6U_W PS6_WK	Egzamin: Test hybrydowy (kazusowy)
Umiejętności - Student potrafi:			
BW1_U01	Umie prognozować i interpretować zagrożenie bezpieczeństwa w skali globalnej, krajowej i lokalnej. Potrafi odróżnić wiedzę zdroworozsądkową od naukowej i wie czym jest prawo nauki.	P6U_U PS6_UW	Raport pisemny Case Study / Prezentacja rekomendacji
BW1_U05	Umie gromadzić, przetwarzać, interpretować i udostępniać dane wykorzystując technologie informacyjne.	P6U_U PS6_UW PS6_UK	Raport pisemny Case Study / Prezentacja rekomendacji
BW1_U07	Posiada umiejętność dokonania analizy problemu, klarownego wyłożenia swoich racji i zaproponowania rozwiązania.	P6U_U PS6_UW	Raport pisemny Case Study / Prezentacja rekomendacji
Kompetencje społeczne - Student jest gotów do:			
BW1_K02	Wykazuje wysoki profesjonalizm i poziom etyczny pracy, potrafi przewidzieć skutki prawne i moralne podejmowanych działań.	P6U_K PS6_KR PS6_KK	Ocena podczas pracy indywidualnego projektu badawczego
BW1_K05	Potrafi podnosić swoje kwalifikacje i kompetencje rozumie konieczność permanentnego dokształcania się.	P6U_K PS6_KK PS6_KO	Ocena podczas pracy indywidualnego projektu badawczego

3. TREŚCI PROGRAMOWE ODNIESIONE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Wykłady	
Treści programowe	Efekty uczenia
BLOK I: Podstawy nauki i naukoznawstwa – 6h - Definicja nauki i cele poznania naukowego - Cele poznania naukowego: Opis (Deskrypcja): Ustalenie faktów i odpowiedź na pytanie: <i>Jak jest?</i> Wyjaśnianie (Eksplikacja): Wykrywanie związków przyczynowo-skutkowych i odpowiedź na pytanie: <i>Dlaczego tak jest?</i> Przewidywanie (Prognozowanie): Określanie przyszłych stanów rzeczy na podstawie posiadanej wiedzy: <i>Jak będzie?</i> Projektowanie (Praktyka): Wykorzystanie wiedzy do przekształcania rzeczywistości: <i>Co zrobić, aby osiągnąć dany cel?</i> - Cechy i zasady procesu poznania naukowego: obiektywizm, racjonalizm, metodyczność, sprawdzalność, krytycyzm. - Klasyfikacja nauki: nauki formalne, przyrodnicze, humanistyczno-społeczne, nauki teoretyczne i stosowane. - Wiedza naukowa a wiedza potoczna.	BW1_W01

BLOK II: Podstawy metodologii nauk – 6h 1. Pojęcie metodologii nauk, metodyki i metody. 2. Wnioskowanie w nauce: indukcja, dedukcja, redukcja. 3. Wnioskowanie dedukcyjne (od ogółu do szczegółu). 4. Wnioskowanie indukcyjne (od szczegółu do ogółu). 5. Wnioskowanie redukcyjne (poszukiwanie racji dla następstwa). 6. Problemy badawcze i cele badań. 7. Hipotezy naukowe.	BW1_W03
BLOK III: Organizacja i etapy badań naukowych – 6h 1. Etapy pracy naukowej. Ogólny schemat rozwiązywania problemów naukowych. 2. Sformułowanie i uzasadnianie problemu badawczego. 3. Określenie problemów szczegółowych i wysunięcie hipotez. 4. Wyłonienie i zdefiniowanie zmiennych. Dobór metod, technik i narzędzi badawczych. 5. Opracowanie procedury badawczej. Przeprowadzenie badań. Uporządkowanie wyników badań i ich analiza.	BW1_W03
BLOK IV: Złożoność i wielowymiarowość badań nad bezpieczeństwem – 6h 1. Bezpieczeństwo jako przedmiot i teren badań: pojęcie i istota bezpieczeństwa, struktura bezpieczeństwa, problemy bezpieczeństwa w epoce globalizacji. 2. Teoria bezpieczeństwa. 3. Charakterystyka badań bezpieczeństwa. 4. Zasady badań bezpieczeństwa. 5. Podstawowe kierunki badań bezpieczeństwa.	BW1_W05
BLOK V: Metodologiczne aspekty w opracowaniu pracy dyplomowej – 6h 1. Wybór przykładowego tematu pracy. 2. Studiowanie literatury. 3. Koncepcja i plan pracy kwalifikacyjnej. 4. Charakterystyka ogólnej konstrukcji pracy. 5. Organizacja warsztatu pracy.	BW1_W03 BW1_W05
Ćwiczenia	
Treści programowe	Efekty uczenia
BLOK I : Historia pojęcia nauki - 9h 1. Ewolucja teorii nauki. 2. Zasadnicze różnice w pojmowaniu nauki przez Platona, Arystotelesa, Mikołaja Kopernika, Galileusza i Kartezjusza.	BW1_U01 BW1_U05
BLOK II : Metody, techniki i narzędzia badań naukowych - 9h 1. Charakterystyka najczęściej stosowanych metod, technik i narzędzi badań naukowych w zakresie bezpieczeństwa. 2. Przegląd najpopularniejszych metod, technik i narzędzi 3. Konstrukcja narzędzi badawczych.	BW1_U02 BW1_U07

BLOK III : Problem i cel badań a temat pracy nad bezpieczeństwem - 9h 1. Sytuacja problemowa a problem badawczy i cel badań. 2. Formułowanie problemu i celu badań. 3. Zakres problemu badawczego i istota celu badań a temat pracy. 4. Formułowanie tematu pracy nad bezpieczeństwem.	BW1_U05 BW1_U07
BLOK IV: Problem badawczy a hipoteza w badaniach bezpieczeństwa. - 9h 1. Wzajemne powiązania i zależności metodologiczne problemu i hipotezy badawczej. 2. Rola hipotezy w badaniach bezpieczeństwa. Formułowanie hipotezy.	BW1_U05 BW1_U07 BW1_K05
BLOK V: Konstrukcja pracy kwalifikacyjnej/dyplomowej - 9h 1. Ogólna konstrukcja pracy kwalifikacyjnej/dyplomowej. 2. Zasady podziału treści na rozdziały, ekspozycja danych i ich opis. 3. Analiza i interpretacja wyników, ocena danych i ich wartościowanie, uogólnienia i wnioskowanie. 4. Podsumowanie procesu dydaktycznego.	BW1_U07 BW1_K02 BW1_K05

4. LITERATURA	
Materiały dydaktyczne udostępniane są studentom w formie cyfrowej za pośrednictwem Microsoft Teams oraz uczelnianej poczty elektronicznej zgodnie z harmonogramem zajęć.	
Literatura podstawowa	1. Dawidczyk A., Jurczak J., Metodologia bezpieczeństwa w przykładach i zastosowaniach. Podręcznik akademicki. Warszawa 2022. 2. Rokiciński K. (red.), Paradygmat badań nad bezpieczeństwem. Współczesne środowisko bezpieczeństwa, t.1. Poznań 2016. 3. Buczyński J., Kopczewski M., Zarys metodologii badań naukowych w procesie dyplomowania studentów WSB. Poznań 2014.
Literatura uzupełniająca	1. Czupryński A., Wiśniewski B., Zboina J., Nauki o bezpieczeństwie: wybrane problemy badań. Józefów 2017. 2. Kuc B., R., Ściborek Z., Zarys metodologii nauk o bezpieczeństwie. Toruń 2018. 3. Sabak Z., Metodyka pisania pracy licencjackiej i magisterskiej. Biała Podlaska 2020. 4. Sabak Z., Wstęp do metodologii badań bezpieczeństwa. Biała Podlaska 2021. 5. Wiśniewski B., Praktyczne aspekty badań bezpieczeństwa. Warszawa 2020.
Źródła internetowe	1. ReaserchGate: file:///C:/Users/wbedn/Downloads/ETAPYPROCESUBADANADBEZPIECZESTWEM.pdf [dostęp na dzień 22.09.2026 r.]. 2. Biblioteka Nauki (CEON): file:///C:/Users/wbedn/Downloads/6.-Czupry%C5%84ski-PL%20(1).pdf [dostęp na dzień 22.09.2026 r.].

5. METODY DYDAKTYCZNE	
Forma	Metody dydaktyczne
Wykład	- Wykład konwersatoryjny (z elementami dyskusji dydaktycznej): Zamiast suchej teorii na temat paradygmatów (np. realizmu vs. liberalizmu w bezpieczeństwie) - Wykład problemowy: Skupiony wokół konkretnego dylematu badawczego. - Analiza przypadku (Case Study): Wykorzystanie przełomowych lub modelowych raportów badawczych z zakresu bezpieczeństwa (np. raportów SIPRI, BBN czy Frontexu) w celu pokazania, jak teoria przekłada się na oficjalne dokumenty strategiczne.
Ćwiczenia	- Metoda projektowa (Project-Based Learning): Główna metoda ćwiczeniowa. Studenci w małych grupach (2–3 osoby) przez cały semestr pracują nad własnym miniprojektem badawczym. - Metoda warsztatowa (Peer Review / Praca stolikowa): Studenci przynoszą na zajęcia sformułowane przez siebie hipotezy i problemy badawcze. Następnie w parach nawzajem recenzują swoje prace pod kątem błędów logicznych i językowych. - Burza mózgów (Brainstorming). Wykorzystywana na etapie operacjonalizacji pojęć. Na tablicy zapisuje się hasło-worek, np. „Bezpieczeństwo energetyczne”. Zadaniem studentów jest rozbicie go na mierzalne zmienne i wskaźniki.

6. METODY I KRYTERIA OCENIANIA	
Forma zajęć: Wykład	Forma zaliczenia: Egzamin Pisemny test wiedzy hybrydowy (kazusowy)
Forma zaliczenia: Egzamin (pisemny) Metoda weryfikacji: Egzamin hybrydowy (kazusowy) weryfikujący efekty [BW1_W01] i [BW1_W03], [BW1_W05]. Opis egzaminu: Egzamin odchodzi od weryfikowania wyłącznie pamięci. Składa się z pytań teoretycznych (40 pkt) oraz 3 scenariuszy (kazusów) dotyczących przykładowych tematów projektowych. Każdy kazus wyceniony jest na 20 pkt (Łącznie 60 pkt): Część testowa (40% wartości). Część problemowa - Subsumpcja (60% wartości): Otwarte uzasadnienie mechanizmu kaskadowego w danym kazusie. Warunek: Aby uzyskać punkty za test, student musi podjąć próbę analitycznego uzasadnienia. Skala ocen i kryteria (Wykład): Uzyskane punkty są przeliczane na oceny według następującej skali: 91-100% – Bardzo dobry (5.0): Rozumienie założeń metodologicznych. Bezbłędne myślenie systemowe oraz analiza procesu metodycznego na podstawie wiedzy. Student perfekcyjnie potrafi wskazać właściwie dopasowane metody badawcze, cele i problemy, metody badawcze, techniki oraz narzędzia badawcze. 85-90% – Dobry plus (4.5) 76-84% – Dobry (4.0): Poprawnie posługuje się aparaturą pojęciową. Diagnozuje problem i widzi powiązania strukturalne, choć może pominąć niektóre z założeń metodycznych. 66-75% – Dostateczny plus (3.5) 51-65% – Dostateczny (3.0): Rozpoznaje podstawowe elementy założeń metodologicznych. Analiza opiera się bardzo prostym wskazaniu niektórych składowych procesu badawczego. 0-50% – Niedostateczny (2.0): Brak rozumienia podstaw metodologicznych, mylenie pojęć. Brak analizy tematycznej w zakresie metodyki.	

Warunkiem zdania egzaminu z przedmiotu jest uzyskanie co najmniej 51% punktów

Forma zajęć: Zajęcia: projektowe

Forma zaliczenia: Zaliczenie z oceną

Metoda weryfikacji: Ocena ciągła oparta na dwóch filarach projektowych (weryfikacja [BW1_U05, BW1_U07, BW1_U01, BW1_K02, BW1_K05]).

Sposób zaliczenia ćwiczeń (System Punktowy 0-100%): Zaliczenie ma charakter wybitnie praktyczny. Oceniane są wyłącznie materialne „dowody uczenia się” i udokumentowane działania operacyjne:

- **FILAR 1 (Waga: 50%): Projekt badawczy**
 - *Co weryfikuje:* [BW1_K02], [BW1_K05].
 - *Dowód:* Stworzenie projektu badawczego z użyciem podstawowych założeń metodologicznych.
- **FILAR 2 (Waga: 50%): Praca indywidualna na zajęciach z zakresu procesu badawczego**
 - *Co weryfikuje:* [BW1_U01], [BW1_U05], [BW1_U07].
 - *Dowód:* Praca indywidualna oraz grupowa na zajęciach z użyciem pojęć metodologicznych.

Skala ocen ogólnych z ćwiczeń:

91-100% (5.0);

85-90% (4.5);

76-84% (4.0);

66-75% (3.5);

51-65% (3.0);

0-50% (2.0)

Arkusze szacowania oceny

Kryterium oceny	Niedostateczny (2.0)	Dostateczny (3.0)	Dobry (4.0)	Bardzo dobry (5.0)
Projekt badawczy [BW1_K02], [BW1_K05]. (Oceniane w Filarze 1)	Student nie potrafi wyłonić podstawowych założeń metodologicznych. Schematy są nielogiczne.	Student poprawnie gromadzi dane, tworzy projekt, jednak jest on powierzchowny i nie formułuje klarownie założeń metodycznych.	Tworzenie założeń metodycznych jest bardzo schematyczne, ale logiczne, ujmując przy tym najważniejsze elementy metodologiczne (zgodnie z nauką).	Student perfekcyjnie potrafi wskazać właściwie dopasowane metody badawcze, cele i problemy, metody badawcze, techniki oraz narzędzia badawcze.
Praca indywidualna na zajęciach z zakresu procesu badawczego [BW1_U01], [BW1_U05], [BW1_U07]. (Oceniane w Filarze 2)	Student nie rozumie założeń metodologicznych. Nie potrafi analizować procesu metodycznego.	Student potrafi wymienić niektóre z elementów metodologicznych, jednak nie zawsze właściwie potrafi je przyporządkować.	Rozumienie założeń metodologicznych na podstawowym poziomie. Analiza procesu metodycznego jest właściwa, ale nie rozbudowana.	Rozumienie założeń metodologicznych. Bezbłędne myślenie systemowe oraz analiza procesu metodycznego na podstawie wiedzy.

Zatwierdzenie karty opisu zajęć

Stanowisko

Tytuł/stopień naukowy, imię nazwisko

Podpis

Opracował	dr Weronika Bednarczyk-Haase	
Zatwierdził	Dyrektor Instytutu p.o. mgr Karol Geppert	

